Xalikulova Jamila Karshiboyevna

Samarqand viloyati Bulung‘ur tumani

18-umumta’lim maktabi huquqshunoslik fani o‘qituvchisi

UMUMTA’LIM MAKTABLARIDA HUQUQIY TA'LIM - MAKTAB O'QUVCHILARINING HUQUQIY TARBIYASINI TUZATISH VOSITASI SIFATIDA

Ta'lim faoliyati jarayonida maktab o'quvchilarini huquqiy tarbiyalashning umumiy maqsadi belgilanadi va unga erishiladi: talabalarning yosh xususiyatlariga mos keladigan huquqiy bilimlarni bosqichma-bosqich to'plash orqali huquqiy madaniyatni shakllantirish, jamiyatda qabul qilingan qonuniy va ijtimoiy faol huquqiy xatti-harakatlarning huquqiy e'tiqodi, munosabati va ko'nikmalarini shakllantirish. I o'quv faoliyati jarayonida ushbu umumiy maqsad bilan bir qatorda, huquqiy ta'limning aniqroq dolzarb vazifalarini ajratib ko'rsatish maqsadga muvofiqdir. . Bunga quyidagilar kiradi: 1) davlat va huquq masalalari bo'yicha bilimlar tizimini mavjud shakllarda shakllantirish, huquqning dolzarb va dolzarb masalalari bo'yicha ma'lumotni o'spirinlar atrofidagi hayot bilan bevosita bog'liq ravishda muntazam ravishda kengaytirish va chuqurlashtirish orqali talabalarning ushbu sohadagi qiziqishlarini faol rivojlantirish. 2) davlatga nisbatan o'ziga xos organlar va muassasalar, qonunlar va qonuniylik tamoyillariga hurmatni shakllantirish. 3) qonuniy xatti-harakatlar ko'nikmalarini majburiy va umuminsoniy singdirish. 4) faol fuqarolik pozitsiyasini tarbiyalash, har qanday huquqbuzarliklarga toqat qilmaslik. 5) qonun bilan belgilangan tartibda o'z manfaatlari va huquqlarini, ham o'zlarining, ham davlatning, jamoatchilikning, shuningdek boshqa shaxslarning manfaatlari va huquqlarini faol ravishda himoya qilish zarurati va qobiliyatini shakllantirish. Maktab o'quvchilarining huquqiy ta'limining umumiy maqsadidan farqli o'laroq, maktabda o'qitishning barcha davrlarini qamrab oladigan aniq huquqiy ta'lim vazifalari, ta'limning ayrim bosqichlari va maktab o'quvchilarining yosh guruhlari bilan bog'liq

holda hal etiladi. Bundan tashqari, huquqiy ta'lim sohasidagi bunday davriylik talabalarning yosh rivojlanish xususiyatlariga va ularning huquqiy va huquqiy layoqatlari hajmiga asoslanadi. Maktab o'quvchilarini huquqiy tarbiyalashning maqsad va vazifalarini yanada chuqurroq va batafsilroq ishlab chiqish o'qituvchining o'quv ishining individual rejalarida, maktab kursining ham yuridik, ham boshqa ilmiy bo'lmagan fanlarini o'qitish jarayonida tuzilgan dars rejalarida amalga oshiriladi. Talabalarni huquqiy ta'limi metodikasining printsiplari, ularning ta'lim faoliyati bilan bog'liqligi.

1. Talabalarning huquqiy tarbiyasi maktabgacha va boshlang'ich maktab yoshidan boshlab doimiy ravishda kengayib boradigan hajmda va chuqurlashib boradigan mazmundagi axloqiy aloqa tamoyillariga, ular to'g'risida doimo qabul qilinadigan g'oyalarga asoslanadi. O'quvchining axloqiy g'oyalarini shakllantirishning to'g'riligi nafaqat uning umumiy ta'lim faoliyati jarayonida, balki bevosita darsda, o'zi o'qitish jarayonida o'qituvchining nuqtai nazarida bo'lishi kerak. Huquqshunoslik darslari bu borada maktab kursining ba'zi boshqa (matematika, fizika, kimyo va boshqa) fanlariga qaraganda ko'proq imkoniyatlar yaratadi.

2. Aynan huquqshunoslik darsida bola va o'spirinni hayotimizning axloqiy asoslarini tushunishdan asta-sekin huquqiy funktsiyani tushunishga etaklovchi real imkoniyat yaratiladi. Huquqiy me'yorlarning mazmunini axloqiy ma'qullashdan, talabalarning huquq haqidagi bilimlarini chuqurlashtirish asosida, ularning ijtimoiy munosabatlarni tartibga soluvchisi sifatida huquqning foydaliligi va nihoyatda muhimligiga bo'lgan ishonchini rivojlantirishga asoslanadi.

3. Maktab huquqiy ta'limiga kelsak, sinfda me'yoriy materialni aniq, to'g'ri va tushunarli tarzda taqdim etish va uni o'rganishda tarbiyaviy aksentlarni joylashtirishning alohida dolzarbligini ta'kidlash zarur. Huquqiy tarbiyada har doim nafaqat ijtimoiy manfaat, balki psixologik qiziqish ham bo'lishi kerak. Va ikkinchisi faqat huquqiy bilimlarni assimilyatsiya qilish imkoniyati mavjud bo'lganda mumkin.

O'rganilayotgan huquqiy toifalar tizimining o'zi maktab o'quvchilarining ma'lum bir yosh guruhining xususiyatlariga nisbatan umumiy huquqiy g'oyaning ravshanligini, uning mantiqiy dalillarini o'z ichiga olishi kerak. 4. Huquqiy ta'limning dolzarb vazifasi talabalarga berish va ma'lum bilim miqdorini ushbu bilimlarga munosabat haqidagi taniqli psixologik munosabat bilan birgalikda o'zlashtirishdir. Ushbu vazifa mavzuni o'rganish chuqurlashishi bilan yanada murakkablashadi. Jamiyatda huquqiy talablarning mavjudligi va mohiyati, ularning zamonaviy inson, jamoa, jamiyat va davlat hayotidagi ahamiyati to'g'risida umumiy g'oyalardan o'qituvchi o'rta maktabda talabalar ongida davlat yuridik institutlari va huquqiy normalar rivojlanishining asosiy qonunlari to'g'risida ilmiy huquqiy bilimlar tizimini shakllantirishga o'tadi. , jamoat tashkilotlari davlat organlarining qonun ijodkorligi sohasidagi faoliyati, huquqiy normalarni amalga oshirish, ularni saqlash va himoya qilish, fuqarolarning huquqlari va majburiyatlari to'g'risida.

5. Umuman olganda yuridik ta'lim jarayonida, xususan, huquqshunoslik darslarida nafaqat (qonun matnini so'zma-so'z keltirishdan saqlanish kerak, aksincha, bunga doimo intilish kerak. Yuridik ta'lim va tarbiyaning asosiy va o'ziga xos manbai amaldagi qonunchilikdir, a yuridik o'qituvchisi uni muzlatilgan shaklda emas, balki uning haqiqiy hayoti va dinamikasida taqdim etishi o'ta muhimdir. Qonun normalariga rioya qilish odati psixologiyada "to'g'ri xulq-atvor turi" deb nomlanadi, bu bolalar va o'spirinlar bilan ishlashning birinchi kunidanoq rivojlanishi juda muhimdir. Bundan tashqari, bularning barchasi talabalar tomonidan o'z-o'zidan qandaydir maqsad sifatida emas, balki kollektiv talablari bilan organik bog'liqlikda, talabalar jamoasini o'zi shakllantirish va tarbiyalash vazifalarining birligida qabul qilinishi muhimdir. Talabalar 14-15 yoshga to'lganda, bu vazifalar qiyinlashadi. Aynan shu yoshda o'spirin o'z shaxsiyatini anglashdan o'zini o'zi tasdiqlashga faol o'tmoqda. Agar ushbu yoshga qadar tarbiyada axloqiy g'oyalar ustun bo'lgan bo'lsa, endi huquqiy bilimlarning ahamiyati keskin oshib bormoqda.